

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Fodor Nándor

Cím: Szerelmes levél Budapestről

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

Idő

"1925"

Személy

Szerelmes levél Budapestről

a legelőkelőbb newyorki divatlapban

A Magyarország rendes tudósítójától

Magyarország

1925. 7. 8.
(Idő)

életnek nem lehet olyan gyönyörűsége a pillanata, amely kiállja ezzel az összehasonlítást.

Ez a fináléja Claudia Cranston Budapestről írt szerelmes levelének. Mindegy, hogy az elragadtatás mögött szerepel-e más tényező is a város szépségein kívül. Budapest gyönyörű reklámot kapott a *society*-ban és sok-sok barátára számíthat még a cikknek nyomán.

Fodor Nándor

Newyork, június végén

Magyarországnak nincs idegenforgalmi propagandája Amerikában, az utóbbi idők óta — lelkes amerikaiak tollából — mégis egyre több és több cikk lát az amerikai lapokban napvilágot Budapestről és önként nyújt olyan propagandát, amit pénzzel megfizetni alig lehetne, mert őszinteséghez nem fér kétség, másokra gyakorolt hatása pedig igen erős, amire következtetni lehet talán abból az apró tényből, hogy

mi, amerikai magyarok valóságosan felfedezzük ezeknek a cikkeknek a nyomán Budapestet

és büszkén eszmélünk rá megszokott és eléggé talán nekünk már ki sem pointírozott szépségeire, amelyek után — mi tagadás — meg is fájdul rögtön a szívünk.

Most a legelőkelőbb newyorki divatlapban, a *Vogue*-ban jelent meg egy

Claudia Cranston

nevű amerikai leány tollából Budapestről egy gyönyörű cikk. Talán nem is elég cikknek mondani. Több annál. Szerelmes levél Budapestről tele poézissal, rajongó lelkesedéssel és olyan meglátásokkal, amelyek valósággal izgalmasan érdekesek.

A messze elkanyargó Duna, — kezdi Claudia Cranston — a Fekete-tengerre igyekvő teherhajók, a forró nap az aranyló Erzsébet hídon, a török bástya vakító fehérsége, a gótikus parlament a víz tükrében, a viharfelhők, amelyek kőfejű sasként

gyülekeznek a Habsburgok királyi palotája fölött, — ez Budapest, amelybe elpusztíthatatlanul belepréselődtek a Kelet lányomai, betakarva a Nyugat vékony kéregével, amelyen átút a ragyogó bizánci arany háttér kegyetlen és gyönyörű kék, kökényleket és rőt mintája. Ez Budapest, ahol a Kelet és Nyugat csatázott és egyik sem győzött, város, amelynek nyugati a teste és keleti a lelke, ahol a dőzsölő új Nyugat ezer ragyogó szilánkra omlik az ősi Kelet jóleső, fűszeres eleganciáján, város, amelyben

megtaláljuk Párizs minden chic-jét olyan vibráló erővel, ami Nyugat-Európából kiégett már egy évszázaddal ezelőtt, mert az emberi energia fűtőanyagává táplálja az új civilizáció tüzeit.

Claudia Cranstonnak nem a lassú revelációk sorozata Budapest, mint a latin városok, csodálatos, tobzódó panorámájával egyszerre csap le érzelmeire és meghódítja teljesen. Útszélien meghűződő apró ékszernek nevezi Budapestet, amely azonban nemcsak éleiben és szépségeiben, hanem eleganciában és kényelemben is vetélkedik Párizssal.

— Csak hosszú ismeretség után jön rá az ember, — folytatja ezen a ponton — hogy

a háziasszony nagyszerű fogadóruhája, a pompás kelme és az igazi csipke, feldíszített faszalán a háború előtti időkből.

És amikor egy karesú, barna magyar gróf meghajol mint egy bieska, hogy kezet csókoljon és azt mondja: Csak a Hotel Hungáriába hívhatjuk a feleségemmel ebédre, mert házuk még nincs nyitva, — ki gondolna arra,

hogy azért nincs nyitva palotája, mert a hadiszerencse forgandósága felszedte a padlókról a keleti szőnyeget és levette a Goyákat a falakról. Összetér-e az erkölcsi igazsággal egy ősi nemzetnek ez a rombadőlése, ki tud erre megfelelni? De minden esztétikai érzéket megcsúfol elpusztítva látni

ezt a kis arisztokrata odzist,

tönk szélén látni a kultúrának és élvágynak ezt a kis kozmoszt, mert a magyarok alkotják az intellektuális kisebbséget Közép-Európa nyers horái között és Budapest Párizs minden bájával, esziszoltságával, szellemességgel és társadalmi előkelőségével dicsekedhetik.

Füresának találja Claudia Cranston, az amerikai leány a budapesti szokásokat, azt, hogy bizonyos dolgokat egy bizonyos időben tesz mindenki, hogy vasárnap délelőtt csak 11-től 12-ig korúznak a szépasszonyok a Halászbástyán és 12-kor mint egy varázsszóra kihál a promenád és nagy elismeréssel adózik a magyar cukrászoknak, ahol megtanulja az embert, hogy

a másfajta sütemények úgy viszonlanak a magyar süteményekhez, mint a holdvilág a napfényhez és hinni kezdi a régi legendát, hogy a newyorki francia cukrászdák tulajdonosai kivétel nélkül — magyarok.

A Szent István templomot a világ egyik legszebb templomának tartja az amerikai leány, az orgonája úgy korbaesolt át az erein, mint a tokaji bor, életet lehet ez a különös templom, belemarkol a begyökerezett vallási meggyőződésbe.

Halandó ajkak nem érintettek jobb cukorkát a Gerbeaudnál Miss Cranston szerint, aki egyszerre megértette, hogy a Fifth Avenue előkelő newyorki asszonyai miért hozzák az Andrássy útról maguknak a «candy»-t. A dél-

utáni korzó szerinte a «fashion-plate»-je Európának és a «Bánatok Öreg Embere» elnevezett Ferenc József híd, az aranyló Erzsébet híd, amelyet a karesú, sudár királyné után neveztek el, aki «halandónak soha nem ártott és mégis halandó kéz tisztította a sírba», a Lánchíd, a Margitsziget, amelyet elvarázsolt szigetnek nevez a revalációk szakadatlan sorozata, a sötétszemű cigányok vad, mámorító zenéje, amelyben benne ég az Alföld, a búzavirág, a pipacs, a magyar szerelem minden izzása és szenvedélye és generációkon keresztül Európa legjobb lovasainak, a huszároknak virtusa, mind-mind felejthetetlen budapesti reminiscencia, amikre a vársétány panorámája teszi fel a koronát. A szépségekre éhes emberek itt várják meg, amíg ejesitül az az élet zaja, itt kell kószálniok, amíg a város kupolái felett csokrokban és a hidakon át girlandokban kigyúl a fény, amikor a hold ezüst sarlóként lóg a fehér török bástya csigalépcsőjén és minarettjei felett, amikor a vizen át csónakból feleseng a kék Duna dal-lama... és aztán felesleges kószálni tovább, szűrje magát szíven az emöggyökerezett vallási meggyőződésbe.